

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1634/2019
14.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступа Данијел Игњатић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., кога заступа Ана Ковачевић, адвокат из ..., ради поништаја завештања и утврђивања права на наслеђивање, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2600/18 од 08.11.2018. године, у седници одржаној 14.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2600/18 од 08.11.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Суботици П 680/2017 од 05.03.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је захтев којим је тужилца тражила поништај писменог завештања пред сведоцима, покојног ВВ, бив. из ..., ближе описаног у изреци, што је тужени дужан да призна и трпи да се заоставштина пок. ВВ расправи по закону. Ставом другим изреке, одбијен је евентуални тужбени захтев тужиље којим је против туженог тражила да се утврди да јој по основу нужног дела припада право својине на 1/3 непокретности и новчаних средстава, ближе наведено изреком. Одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова поступка и предлог тужиље за ослобађање од плаћања судске таксе, а тужилца је обавезана да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 57.000,00 динара (ставови 3, 4 и 5 изреке).

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2600/18 од 08.11.2018. године, усвојена је жалба тужиље и првостепена пресуда преиначена у ожалбеном делу одлуке о примарном тужбеном захтеву и делу одлуке о трошковима поступка (став 1, 3 и 5 изреке), тако што се поништава писмено завештање пред сведоцима пок. ВВ, бив. из ..., сачињено ...2017. године у ... од стране адвоката Миодрага Батинића из ..., пред завештајним сведоцима ГГ из ... и ДД из ..., па је тужени дужан да призна и трпи да се заоставштина пок. ВВ расправи по закону; обавезан је тужени да тужилци накнади трошкове поступка у износу од 143.600,00 динара, са законском затезном каматом од

дана извршности пресуде до исплате, а захтев за исплату законске затезне камате на трошкове првостепеног поступка за временски период од дана пресуђења до дана извршности првостепене пресуде је одбијен (став 1 и 2 изреке). Ставом трећим изреке, укинута је првостепена пресуда у делу одлуке о евентуалном тужбеном захтеву тужиле, а ставом четвртим изреке потврђена је првостепена пресуда у делу одлуке о захтеву тужиле за ослобађање од плаћања судске таксе. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужилу накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 18.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408., у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. важећег Закона о парничном поступку - ЗПП и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Битна повреда из члана 374. став 2. тачка 12. учињена у поступку пред другостепеним судом, на коју се указује у ревизији, није према члану 407. ЗПП дозвољен ревизијски разлог.

Према утврђеном чињеничном стању, завешталац ВВ је ...2017. године сачинио писмено завештање пред сведоцима, у којем је навео да сву своју имовину коју поседује у време сачињавања тестаментата оставља у наслеђе туженом, да то чини свестан и својом слободном вољом, јер је тужени његов комшија из зграде, који му је до сада у свему помагао а изразио је спремност да то чини и убудуће. Завештање је сачињено у Општој болници у ..., где се ВВ налазио на лечењу. У болницу је примљен ...2017. године, као хитан случај, са дијагнозом тромбозе вена леве ноге и при пријему је констатовано да је свест очувана и да је оријентисан. Дана ...2017. године у 08,28 часова затражен је консултативни преглед васкуларног хирурга уз напомену да се планира отпуст, да би истог дана, ...2017. године, у 14,49 часова ординирајући лекар упутио позив неурологу, у коме је навео да је ВВ од пре два сата постао неконтактибилан, да не реагује на вербалну конверзацију, да би затим ЦТ преглед мозга, извршен у 20,44 часова, показао крварење у možданој маси, уз постојање старих инфарктних лезија. Следећег дана, ...2017. године у 13,30 часова, констатовано је да је пацијент врло тешког општег стања, да би у даљем току лечења дошло до постепеног отказивања свих органа. Смрт је наступила ...2017. године у 04,30 часова. Тужени је сахранио ВВ и пријавио његову смрт матичару, а у покренутом оставинском поступку тужилца АА је пријавила своје учешће у својству рођене сестре завештаоца, па пошто је оспорила сачињено завештање, оставински поступак је прекинут, а тужилца упућена на ову парницу. Према налазу вештака психијатра, завешталац на дан сачињавања завештања целог дана није био способан за расуђивање, нити је био у стању да изрази своју вољу и управља својим поступцима. У Матичној књизи рођених за општину Прешево приликом извршеног уписа рођења тужиле, као њена мајка означена је ЂЂ, рођена ..., а као отац ЕЕ. У истој Матичној књизи као отац завештаоца ВВ наведен је ЖЖ, а као мајка ЗЗ, рођена Према уверењу Матичне канцеларије ... општине Прешево од ...2017. године тужилца је сестра по оцу завештаоцу ВВ, уз напомену да је

приликом реконструкције матичних књига уочена омашка код означавања имена оца тужиље, јер уместо уписаног ЕЕ, треба да стоји ЖЖ.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужилца није доказала да је рођена сестра по оцу пок. ВВ, због чега јој недостаје активна легитимација за постављени тужбени захтев. Поред тога, првостепени суд је закључио да из изведених доказа произлази да је завешталац у тренутку сачињања завештања био способан за расуђивање, те да не постоје разлози за поништај завештања.

Полазећи од истог чињеничног стања, другостепени суд је нашао да је првостепени суд из утврђених чињеница извео погрешан правни закључак у вези са сродством тужиље са пок. ВВ и у вези са његовом завештајном способношћу, због чега је усвојио жалбу тужиље и првостепену пресуду преиначио у погледу одлуке о примарном тужбеном захтеву, тако што је спорно завештање поништио.

По налажењу Врховног касационог суда, правилно је другостепени суд на утврђено чињенично стање применио материјално право доношењем побијане одлуке.

Наводима ревизије се правилност побијане пресуде не доводи у сумњу. Вештачење на околност завештајне способности тестатора је и одређено из разлога што суд нема потребно стручно знање за њену процену. Због тога, у ситуацији када налаз и мишљење вештака није доведено у сумњу евентуалним постојањем неког другог налаза са супротним закључком, о завештајној способности пок. ВВ се не може закључивати оценом исказа сведока, па је правилан закључак другостепеног суда о непостојању завештајне способности у смислу члана 79. Закона о наслеђивању. Завештаочева воља за сачињавање завештања мора бити озбиљна, стварна и слободна, сагласно члану 81. Закона о наслеђивању, те да би изјављена воља била релевантна и могла да произведе последицу закључења завештања као правног посла, нужно је да је учињена слободно, што значи да садржи свест о свим елементима и значају предузетих радњи и слободну и стварну намеру за закључење правног посла. Пошто је, сагласно члану 166. Закона о наслеђивању, рушљиво завештање лица које је у тренутку његовог сачињавања било неспособно за расуђивање, правилна је одлука другостепеног суда којом је спорно завештање поништено.

Активна легитимација за поништај завештања припада лицу које би по законском реду наслеђивања било позвано на наслеђе када не би било завештања и сагласно члану 165. Закона о наслеђивању поништај завештања због рушљивости може захтевати само лице које за то има правни интерес. И по налажењу ревизијског суда, степен сродства тужиље са завештаоцем, с обзиром на правило о терету доказивања, није доведен у сумњу. Другостепени суд је дао довољне и исцрпне разлоге зашто спорно уверење матичара општине Прешево од ...2017. године доказује (за сада) чињеницу да је тужилца сестра по оцу пок. ВВ и зашто исто представља јавну исправу у смислу наведених одредаба Закона о општем управном поступку и Закона о матичним књигама.

Врховни касациони суд је ценио наводе из ревизије да уверење од 09.11.2017. године није донето по правилима поступка прописаним Законом о матичним књигама

и да је оно настало злоупотребом службеног положаја надлежног матичара, уз истицање да је ревидент поднео кривичну пријаву против одговорног лица. Навод о поднетој кривичној пријави није документован писменим доказом, а на туженом је био терет доказивања да чињенице које су у уверењу изнете нису истините. Како он ту тврдњу није доказао, одлука је донета на основу чињеничног стања утврђеног до закључења главне расправе пред првостепеним судом. У случају да тужени накнадно стекне доказ да спорно уверење представља исправу која је фалсификована или у којој је оверен неистинит садржај има могућност да тражи понављање поступка из разлога прописаних чланом 426. тачка 5. Закона о парничном поступку.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци пресуде, одлучивши да је детаљно не образлаже, јер се тиме не би постигло ново тумачење права, нити би се допринело уједначеном тумачењу права, а сагласно овлашћењу из члана 414. став 2. ЗПП.

**Председник већа-судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић